

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

...Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік...
Василь Симоненко

2016: У ПОШУКАХ ІСТИНИ

Шораз наприкінці року людина, країна, світ підсумовують пройдене, вдивляються у майбутнє. При цьому, розуміючи важливість повного осягнення й буття у реально існуючому моменті. Адже саме з цих митей і складається життя, і веде відлік історія.

Цей рік не став винятком останніх століть, проте був абсолютно новим у конкретних фактах, явищах, подіях, радше продовжив той тисячолітній поклик, який звучить на глибинному рівні – прагнення наблизитись до істини. У контексті правдивого погляду і розуміння Себе. Як на рівні конкретної людини, так країни, світу.

Аналітики ще скажуть своє слово про рік, що минає, історія про те, що відбувалося насправді. Наскільки нині вчений може встановити істину? Потреба й час актуалізують це питання. Згадується благородна мрія Л. Ранке про об'єктивність і неупередженість у політизованому світі й всебічне бачення конкретного лише у загальному зв'язку подій. Відомий афористичний вираз Е. Резерфорда: “Є три стадії визнання наукової істини: перша – це абсурд, друга – в цьому щось є, третя – це загальновідомо”.

Минувшина, як і творці її наративів, чітко вказують на те, задля чого усе відбувається. Якщо, звичайно, таке питання ставить перед собою історик і той, хто читає дослідження осмислено і вдумливо. Багатостолітня історія України сьогодні наскільки пізнана, настільки загадкова. І те, що переживає нині, є ще одним уроком зміцнення державності країни, яка обіймала значні просторові й духовні терени в минулому і є однією з найбільших європейських країн початку ХХІ століття у цих сенсах.

Історія України у її величї й трагізмі вказує на особливий задум Творця. Приймаючи і осмисливши даність, акцентуючи на сильних сторонах, є надія постати міцною і потужною, як у внутрішньополітичних реаліях, так у міжнародній площині, державою задля поступу, миру і благоденства.

Грань між добром і злом очевидна, та в духовному світлі випробування і потрясіння даються для осмислення власної історії, того, наскільки правдивими були її герої і творці. Відновивши ті сторінки, які забуті чи “переписані”, їх осмисливши і приймаючи, та йдучи далі із вдячністю, можемо сподіватися на успіх. “Ми повинні пам'ятати, що представляємо великий народ і зобов'язані представляти його з достоїнством”, – стверджував М. Грушевський. Саме цій постаті приурочено 18-й випуск збірника, усі матеріали якого присвячені пошукам істини.

Цьогоріч в Україні й світі відзначали 150-річчя від дня народження М. С. Грушевського. Укотре, звертаючись до цієї постаті, переглядалась уся історія України початку ХХ ст., його інтелектуальна біографія та наукова праця. Різного характеру і рівня заходи відбувалися. Укотре на науково-практичному семінарі на історичному факультеті ТНПУ ім. В. Гнатюка, історики зосереджували увагу на діяльності ученого як історика та політика. Природне

питання, чи можна назвати когось з українських істориків, котрий перевершив здобутки Михайла Грушевського, викликало роздуми. У чому на сьогодні основна його заслуга?

“...Грушевському вдалося...створити національний наратив української історії – історіографічний продукт, що якісно відрізнявся від усіх попередніх оглядів історії України. Стрижнем цього нового наративу була історія української нації”, – зазначає у монографії “Великий переділ. Незвичайна історія Михайла Грушевського” С. Плохій. І продовжує: “Грушевський уважав, що його схема української та, ширше, східнослов’янської історії інтерпретує історичний процес набагато адекватніше, ніж традиційна схема “руської” історії. Цю думку згодом засвоїло ціле покоління українських істориків. Створений ним історичний наратив майже одразу став гранд-наративом української історії і розвитку нації. Грушевський не першим запропонував усеохопну схему української історії, але він уперше послідовно застосував окрему історичну схему у своїх численних працях, надав їй наукової достовірності й авторитету”. “Актуальними нині є науково-методологічні засади досліджень вченого, його розгляд всесвітньо-історичного процесу”, – слушно зазначив організатор наукового зібрання М. Алексієвець. У відповідній частині “УЄС” пропонуємо наблизитись до осягнення постаті Михайла Грушевського.

Загалом збірник складають традиційні рубрики, наповнені новими науковими розвідками. Поряд із відомими прізвищами учених, імена талановитої молоді.

Міжнародний збірник наукових праць “Україна–Європа–Світ” з цього року індексується ІСІ (Scopus), а редколегія поповнилася знаними українськими і зарубіжними професорами, докторами політичних наук.

На порозі прийдешнього року бажаємо Україні єдності, миру і процвітання, світу – поступу і гармонії! Нашим авторам та читачам – здоров’я, натхнення, любові й радості! Правдивості й успіху на шляху до пізнання істини!

Щасливого Нового 2017 року!

Леся Алексієвець
головний редактор,
доктор історичних наук, професор